

ДІЛО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
 Львів, Ринок 10., II. пов.
 Конто почт. шадн. 26.726
 Адреса теле. „Діло—Львів“.
 Число телефону 565.
 Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
 в Австро-Угорщині:
 місячно 5— К.
 чвертьрічно 15— „
 піврічно 28— „
 цілорічно 56— „
 у Львові (без доставки):
 місячно 4— К.
 чвертьрічно 12— „
 піврічно 22— „
 цілорічно 44— „
 в Німеччині:
 піврічно 28— М.
 цілорічно 56— „
 За зміну адреси платити ся 50 с.

Ціна оголошень:
 Рядок постійної, двомісячної або довгої ціною 50 с. з вартістю 1 К. з окремими 1-го, з різними частями перед або на початку 2 К. Наказати 2 К. Сума тоєстик друку надійма. Форматика на суботу і неділю вкраще.
 Постійні оголошення на вкраще угодом.
 Один примірник поштою у Львові 16 с. на провінції 20 с.

Видавничча Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Памейко.

Оборона.

Львів, 13. вересня 1918

Мусимо боронитись, щоб наша земля Східна Галичина, не пішла під Польщу. Щоб таке сталося, за те заходяться перед обома воюючими сторо-

Австро-польська розв'язка — се спроба Польків забезпечити собі великі провінції української землі на випадок, якби австро-польська осталася при Габсбурзькій монархії. Колиб одначе воєнне шастя звернулося не сюди, то й на сю можливість розділяються Поляки, розділивши ролі по собі: забезпечити собі Східну Галичину, Холмщину, Волинь — „в найгіршім випадку по лінію Буга, колиб уже не вдалося боронити для Польщі лінію Ствир“...

Проти сих на дві руки ведених польських застій на наше народне добро мусить стати — і стане — наш варід до оборони.

Розбудимо, організуємо і держатимемо готовими на слушний час усі наші моральні й матеріальні сили.

Нехай ніхто не ведєцінює моральної всієї всенароднього протесту нашого, протесту всіх наших сіл і міст, протесту нашого в бою затверділих мужів і наших молодих воєнною школою до політичного вирощення жінок! Протест сей перебіє траншичні кордонні.

Аби підняти такий протест — до сього треба аж двічі закликати синів і дочок українського народу в Галичині. Колиб одначе проти єдностайного протесту нашої народної маси при околицях ліквідації війни тільки що висловлена в яра Польща таки виглядала, щоб анектувати українську землю, на той час готові будуть уже не тільки душі наші, нетільки наші моральні сили, а й тіла наші — наші матеріальні засоби боронитися.

Будемо боронитися всім, що матимемо до розпорядженности: Нашим селянством, робітництвом і міщанством. Нашими у всіх фронтах поверхневими силами й підземними силами. Нашим у воєнній лихолітті селянським жіноцтвом. Усім організаціями й технічним досвідом, який нам припадає на частку страшенна вора... Манується і не вернуться часи, коли було роздано землю і народність нашу Душу, тіло ми поклали за вашу свободу!..

„Quo vadis Polonia?“

Львовакно, 11. вересня 1918.

Під таким заголовком появилася в паризькій „Temps“ стаття в якій автор в острих словах нападє на варшавське правительство з приводу ноты з дня 29. цвітня, в якій міститься програма експансії Польків на сїд. Програма ся, підсунена зручно Німцями, — пише „Temps“, дає Полякам ролю жандармерії на сході...

Що діється на Україні.

Львів, 12. вересня 1918.

Ми одержали таке письмо:

Город Виниця на Поділлі. Ціла власть над городом лежить в руках кількох одиниць, котрим будова української держави не дуже лежить на серці — противо на кождім кроді можна бачити, що люде ці не будують, а руйнують.

Повітовий староста „пошпадур“ Гусаковъ (син мужика Гусака), людина скрізь неінтелигентна, без найменшого знання і такту, захисник похідників, зажертий ворог українства.

Десятки, сотки мужиків побачите день в день, як вистояють біля староства, та відів їх сіятельство не мають часу, щоби з мужиками побалакати.

Урядова мова, мимо розпорядків министерства внутрішних справ є російська; всі письма, документи виходять виключно в російській мові. Правою рукою його і головним дорадником його є господин Вітович.

Хто в початках російської інвазії жив в тернопільській повіті, сему повинно бути добре звісним назиско урядного начальника господарина Вітовича. Ізза хабарництва та безправств усумено його з цього відвічального становища. Тоді Вітович переходить в Ялгу, де закладає „увеселительний“ дім та з приходом большевиків кидає цей „інтерес“, з'являється у Виниці, де в початку торгує дошками, а описля стає командантом повітової державної варті.

Лівою рукою п. старости є п. Мончинський, бувший дезертир-капітан російської армії.

Ціла державна варта, це збір бувших російських приставів, жандармів, тайної охрани,

поліцмайстрів і прочої голоти, що в початках революції поховалася, а зараз... будувє українську державу.

Є ще тут при старостві ліквідаційна комісія, котрої завданням є полагодувати всікі земельні справи, обчислювати шкоди поміщиків там, де майно їх вістало з нищеве, рішати платню за засіні селанами поміщицькі поля і т. д.

Комісія ся ніколи не збирається; членів її навіть не повідомлюють, коли відбуваються засідання. Один лиш предсідатель вигукує на селяни, розбішакаміта грабителями прозиваючи, та наvertsє грішників, щоби погодилися з панями.

А ся „угода“ так виглядає: Поміщик обчислює сам свої шкоди (часами з-перед 10 літ!), ставить далеко висшу ціну, а при згоді з мужиками великодушнє саускає дєшити чи дєйцять тисячєв.

І так мужики мусять платити по двіста, п'ятсот тисячєв, або й більше за майно дуже часто не нимє, але зовсім чужими людьми зробоване. Відклику ніякого нема. Для цього добродія нема ніяких розпорядків министерства внутрішних справ, затверджених австрійською командою...

Розуміється, що з „такими“ властями австрійські команди не числяться, що по-части є навіть й добре.

Найновішою подією у Виниці були „подітїні“ масові арештованія, які відбулися в ночі дня 31. серпня с. в. Міська державна варта на приказ старости Гусакова арештувала тоді голову п. візової народної управи Лозинського, членів управи Тарасюка, Романюка, Ординського, губерніяльного комісара по освіті Щєрицю, крім цього кількох жидів спекулянтів, злодіїв і т. д. Щєрицю тягати через три години вночі від хати до хати, там, де мали кого арештувати. У деяких арештованих при ревізії забирала державна варта фляшки зі спиртєм. В тюрмі глузували та злуцалися над арештованими. Зараз виїхала делегація до Києва з представленням до министерства, рівночасно друга депутація пішла до австрійського команданта з проханням, щоби положив край цим неправним арештам та взяв в оборону населенне города.

Через тиждень увільнено майже всіх арештованих.

Невже не гарно на нашій Україні?

Паєр про німецькі умови мира.

Німеччина гедитьсь на мир на основі територіального стану перед війною, без відшкудовання, на розоруження і розсмиий суд. — Польща, Литва, надбалтійські провінції і Фінляндія не можуть бути віддані Росії. — А Україна?

Львів, 13. вересня 1918.

Німецький віцеканцлер Паєр виголосяз учєра в Штутгарті на публичних зборах промову, в якій надав умови мира Німеччині. Промова — знаменна як формою так і змістом. Формою — бо се справжній „переворот“, щоби державний муж Німеччини говорив на публичних зборах про справи, які доси належали виключно до компетенції тайної дипломатії. Змістом, — бо віцеканцлер Німеччини заявляє, що Німеччина гедєла заключити мир, коли тільки вона і її союзники не втраять нічого з території, які мали перед 1. серпня 1914, без відшкодовання, а також згодитися на розоруження і розсмиий суд в ціли заповнення тивкого мира. Прєтягєм цілої війни так не говорив ще ніхтє з державних мужів Німеччини.

Для нас промова німецького віцеканцлера знаменна також задля його заяви про відносини на території бувшої Росії, Польщі, Литви, надбалтійські провінції і Фінляндії — каже він — Німеччина не може насильно віддати Росії. За те про Україну не згадує. Чи

се значить, що на прилучення України до Росії Німеччина готова згодити ся?

В промові Паєра знаменна також отєя по-дробницє Гєворачи про те, хто довше видержить, він кладе натиск на те, що за Німеччиню можна сказати, що вона видержить. Про союзників не говорить.

Рівночасно промовляв учєра в Манчестері англійський премєр Лєойд Джордж. З порівняння обєх промов видно, що ділить обі воюючі сторони. Німецький віцеканцлер хотїв би зберегти для Німеччини стан зперед війни. Англійський премєр заявляє, що володарі німецького народу мусять бути покарані за нарушение війнєго законів людськості та що від сеї кари не сїє їх охоронити пруська мілітарна сила, яка в імє тивкого мира мусить бути знищена. Се значить, що анганта конечною передумовою закїючення мира вважає внутрішню перебудову Німеччини на основах демократії.

Чи факт, що шокликаний з демократичних кругів парламенту віцеканцлер говорить про умови мира на публичних зборах, а також за-

відас розв'язання пруського союзу, коли-б ала гати се віддати на разі. виборче право, — мав би бути тільки, що дотеперішні воюдарі Німеччини починають миритися в думкою такої перебудови?

Промова Пасра.

ШТУГАРТ, 12 вересня (Твб). Вісцанцлер Паср на засіданні тутешньої преси висловив свої на публічних зборах промову, в якій сказав: Причина припинення наступу не тільки в Німеччині та її союзників, але також, не вважати на майбутній успіх, з протилежної сторони лежить в тім, що вглядати на мир усугубляється на шораз далішій і рази і народи мусять числитися з можливістю п'ятої всесвітньої війни.

Чим більше продовжується боротьба за військове рішення війни, тим більшого значення набиратимуть питання, котра сторона підтримає найдовше політично, фінансово й економічно.

Чотирилітня війна велася в великій частині на неприємній території. Що се значить, се бачило тільки небогато, бо іншакше сю користуватися би в гас безкінечно висше.

Війна пізгодичими човинами не дала сподіваних наслідків. Будоб без вартості спорити тепер, хто тут виграв; зрештою в сій війні не ми одні перемігалися. Та з другої сторони не треба наших успіхів у війні відвадити човинами легковажити, як се тепер дехто в нас робить. Наші неприятели все ще не можуть новими будовами вирівнати шкід, нанесених їм. З важкою журбою глядають Англія на знищення своїх кораблів, яке відчув як шкід аж по війні.

В наших неприємств та:гувала непередвидана недостача. Коли ми не маємо базових й одців, то і сні се маюмо вугля. Зрештою тут наступила для нас зміна на ліпше, бо ми маємо на шкід отворений світ.

Нашим неприємствам остає ще тільки надія, що ми внутрішню швидко здохимося ніж вони. За Німеччину ми можемо певне сказати, що вона не уляже в сій боротьбі в недостачі витривалості і внутрішньої сили. Понад усі ріжні думки кожний з нас сидючий, що ми одна кість і кров і в години небезпечки мусимо держатися разом.

В сій справі міродитна є доля пруської виборчої реформи. Відкладати сеї справи не можна. Зрештою на сю думку правительств вже ршилося. Коли в комісії палати панів не вийде виборче право, союзу буде розв'язаний.

Переходячи до справи мира, вісцанцлер сказав:

Даний ще при закінчуванні мира середні й нижні верстви населення не мали нічого до говорення. Будучи й мир закінчати мусять не самі правительств, тільки в порозумінню з своїми народами. Головною справою буде не зиск в людях, країні і добрах, тут ходитиме в першій мірі о тривкий мир. Тому не буде завоювання нового мира.

Давна Росія могла була остати здіною до життя, коли б їй було вдалося федералістички устроїти дати воюдарі і сонце поневолені народи. Вона розпалася, бо не могла внутрішню держатися. Побіди наші і наших союзників дади приналежним до російської держави можливість визволення. Ми не можемо Польського Королівства, яке є здійсненням мрії польського народу і яке ми самі поважали творити, знов насильно віддати Росії. Так само не можемо сказувати, щоб Фінляндія і границні краї, які межують з Німеччиною і з Балтійським морем, були знов поневолені російським царизмом або віддані всім небезпекам горожанської війни й анархії.

На слові для нас є мир і мир остане, чи се нашим західним неприємствам подобається, чи ні.

Зрештою скрізь може бути привертене територіальне володіння вперед в війні. Передумовою для нас і наших союзників мусить бути, щоб нам віддали все, що ми територіально мали перед 1. серпня 1914. Німеччина мусять отже в першій мірі дати назад свої колонії, при чім думка доцільної війни не потребує бути виключена. Коли буде закінчена війна, ми можемо озорожити заняті області. Коли до того дійде, можемо озорожити також Бельгію і коли ми й наші союзники будемо знов вати те, що наше, коли ми будемо певні, що в Бельгії інші держави не будуть ліпше трактовані ніж ми, тоді — м. жу се сказати — Бельгія може бути віддана без обмеження і без застереження.

Остає ще справа воєнного відшкодування в одній і другій стороні. Коли-б Німеччині не були шкідливі в війні, вона не мала би ніяких шкід. Отже не ходить о те, щоб Німеччина платила, тільки чи Німеччина має ждати відшкодування, на яке має право, як усамно нападена. Однак вести війну аж до уникнення відшкодування вимагає стільки нових жертв, яких не можна винягорозити грідям, що ми

сеї думки навіть при кориснім мілітарнім положенню звикаємося.

Народи землі бажать озорони перед дальшим зрешенням війною, бажать союзу народів і міжнародного роєнного суду, бажать доготори про рівнісмірне розоруження. Німаке в сих домагах не розвіється о слір Німеччини. Договори про розоруження хочемо ери певній взаємності розширити також на морські сили, не тільки на сухопутні війська. — Розвиваючи далі ту ідею, будемо жадати в переговорах свободи моря, морських доріг, озони приватної власності на море. А коли предметом переговорів буде схорона малих народів і національних меншостей, будемо жадати міжнародних постанов.

Сильні й мстуві свідомістю нашої непомірності і нішої рівноправності між народами землі будемо гати життя праці, але також життя відвоєння, таємнистої будучности. — Спільно з іншими будемо оберегати світовий мир перед небезпеками.

Будоби помилимося числити на волю до мира тих кругів, які несуть відповідальність за початок і дальше ведення війни. Вони не можуть своїм народам сказати, що їх цілі не досяжні, їх жертви понесені даром. За кров, яка ще плистиме, ми складаємо відповідальність на наших неприємств. О ншш внутрішній і внутрішній фронт розвіється ворожа воля знищення нас.

„Єдиною певною умовою мира є побіда антант“.

Промова Льюйда Джорджа.

МАНЧЕСТЕР, 12. вересня (Райтер. Твб).

Льюйд Джордж висловив вчора промову, в якій зяєвив, що доля Англії і доля цілого людства залежить від вислуду сеї війни. Відомости є під сю перу дійсно добрі. Ми ще не досягнули своїх цілі, але найгірше ми вже не вважати мемо за собою. Вграти останньої офензиві не вносять навіть п'ятої часті втрат 1916 р. Головну ріжницю між роками 1916 і 1918 творить єдність команди. Також шастем для нас є позискання Фоша. Побіда могла б би нам вихопити в рух тільки тоді, коли-б нарід втратив відвагу. Аби унеможливити усі війни, мусимо накинати неприємствам трітій мир. Німецький нарід мусить знати, що його верховоди обидли права людства. Прусська людність не може вибавити його від кара. Са війна мусить бути останною. Відтак заявився Льюйд Джордж за союзом народів і коли Німці проклянуть перфідію своїх володарів, тоді будуть вони бажаними членами в сій союзі. Однак єдиною певною умовою мира є побіда антант.

Нарада української і австрійської адм. влад.

(УТА) Одеса 8. вересня.

Відбулась нарада представників місцевої адміністрації й австрійського командування під головуванням міністра внутрішніх справ Кістяковського. Обирковувалося питання про встановлення привіла єдності в розпорядженнях місцевої адміністрації. Нарада постановила утворити комітет друку з участю представників австрійської й української цензури. Комітет має виробити список питань, котрих не можна зачатати в пресі, встановити віддали відлі від цензури; організувати інформаційне бюро для видачі пресі відомостей. В справі з хлібом нарада заслухала заяву австро-угорського командування про його намір прикласти всіх усиль і надалі оставляти Одесі хліб. Нарада організувала міжвідомствяну комісію під головуванням огамана Добровольського для подягодження справи розм'яшення військових в Одесі.

Становище українського уряду.

Київ, 10. вересня 1918.

З нагоди „наступу“, який виконала часть „українських“ сенаторів проти монопольного становища української мови, як мови державної, пишме соціально-демократична „Робітничя Газета“:

„В усіх разі становище нашого уряду не легке. О скільки він провадить нишнюю соціально політику він має проти себе широкі кола українського народу. О скільки він намагається своєю політикою відати привіла і українським національним формам — він має проти себе ті класи, на котрі він стиряє ся, помішкіє і в значній мірі буржуазію.“

„Перебувати довго в такому становищу — навряд чи можливо.“

„Або уряд на Україні мусить бути українським і по формі і по змісту — тобто представляти і боронити інтереси 99 проц. українського народу, або він мусить бути лише переходною ступінню до „єдиної, незвідимої Росії, звичайно, монархічної і централістичної, ворожої українському народові.“

„Як буде — покаже недалека будуччина. Але на завдані вже удари український народ не буде мовчати.“

„Повалити його вже не владать. В оборону своєї мови — цієї могутньої зброї в боротьбі за кращу долю — мусять стати всі кола українського народу.“

Кв Геський фінляндським королем?

ГЕЛЬСІНГФОРС, 12. вересня (Твб). Урядово потверджують, що кн. Фридрих Карл Геський дав призивину від'овідь на пропозицію захісти на фінляндський престол. Негайно скличеться фінляндський союзу і довершиться дня 28. вересня вибір короля.

ної праці буде асигновано потрібні кошти, бо цього вимагає українська наука.

Ювілейний фонд на стипендії для дітей агентів „Дністра“. Щоби збільшити 25-літній рок-випи заснування Товариства взаємних обов'язків „Дністер“ призначила управа Товариства суму 100.000 К. на ювілейний фонд стипендій для дітей агентів „Дністра“, та оголосила в „Асекураційній Вістнику“ ч. 10 конкурс на 16 стипендій, а то: 5 по 200 К., 5 по 300 К., 5 по 400 К. і 1 по 500 К. Сі стипендії призначені для учеників, які покінчили народні школи і викажуться бодяй добрим поступом. Першество мають ученики шкіл торговельних, промислових і інших фахових, а загалом ті, що мають ліпший поступ в науках. Сі стипендії можуть бути признані також для учеників шкіл народних, як мусить їх давати до школи в иншій місцевості (до міста). При рівних кваліфікаціях першество мають діти агентів, що довше служать, та таких, що суть бізнішні. П.Т. Агентам „Дністра“, які бажалиби для своїх дітей дістати стипендії з ювілейного фонду, пригадується шевраз, щоби найдал ше до кінця вересня с.р. виесли відповідну просьбу до дирекції Товариства взаємних обов'язків „Дністер“ у Львові (вул. Руська ч. 20) разом з відповідним шкільним свідоцтвом.

Позички на осінні засіви 1918. Галицьке Всенне Заведенне кредитове подає до відома, що нині одержало телеграфічне засадничє дозволенне а. в. Міністерства скарбу на уділованне засівних позичок в районах Б. і Ц., себто в повітах, в яких уділовано засівні позички на весну 1918. Рішення міністерства що до пропованого Зведеннем підвисшеного виміру позичок від засіяного гектара, надійде опісля. По її отриманню, безпробольно приступить Зведенне до сеї акції і перешле дотичні Статутам і Експозитурам рільничим потрібні друки і пояснення, та супроти дуже спізненої пори погасило уже Заведенне відосвіні приготування.

Додатки для державної служби. „Wie per Zeitung“ оглошує розпорядок міністерства фінансів, з дня 1. вересня с.р. виданий в порозумінню з иншими міністерствами в справі додатків для державної служби, для емеритів, як також для вдів і сиріт по державних урядниках.

В Долинщині є доволі посад учительських по укр. селах опорожнених, а кандидатів нема. Звертаємо увагу Українців учителя і учительки, які досі ше не заняті в школах, або учителькують в західній Галичині та в загалі по польських школах, щоби негайно вносили подане о перенесенє вглядно о наданне посади в Долинщині!

Зїзд скандинавських королів. З нагоди уродин короле Данії відбудеться дня 29. с. м. в Коленгагені вїзд трьох скандинавських королів (ТКБ).

Наші гроші за границею. Недавно їздила до Швайцарії комісія під проводом директора Краєвого Банку д-ра Міхальського в цілі купленя 3.000 коров для галицького господарства. В Швайцарії зажадано від комісії по 3.000 К. за корову в золоті або по 30.000 К. в банкнотах. Золота нема, а заплатити за 3.000 коров 90 мільонів банкнотами було за богато, отже комісія поїхала до Голландії. Та тут наших грошей взагалі не хотіли, а сказали, що виміняють корови за дерево на щогли. Комісія на се при стала, але в застерженнем, що дерева доста вить тж по війні. На се дістали відповідь, що в таким разі і корови дістане аж по війні.

Стан здоровля Леніна, — як доносить бюлетня, виданий вчора вечером, значно поправився. Пацієнтови вільно вже сидіти (ТКБ).

Народний фонд.

Зібрані датки належить переслати до Краєвого Союзу кредитового у Львові, Ринок 10., ч. вкл. кн. 5000.

Субота, 14. вересня 1918.

Нині: греко-кат. Св. Іоанн. — римо-кат. Вовд. Ч. Кр.

Завтра: греко-кат. 12 Н. по 3. Св. — римо-кат. 17 Н. по 3. Св.

З вершка могутости паде геніяльний вождар Франції і кичить як нужденний в'язень на далейш, пустім острові. На сім тлі основана прегарна історична драма в життя Наполеона, яку гисвітлює тепер кіно Коперник. Прегарне доповненне програми. Чудова музика. XXX.

В Італії і Альбанії.

ВІДЕНЬ 12. вересня (ТКБ) Урядово:

На тирольським боєвишци місцями стежні на Асольоне наші війська відбили кроваво вчорашній напад Італійців. На боєвишци Півсюку триває діяльність артилерії.

В Альбанії удачний наступ на хребет Скіяк дає нам в посіданне кілька частей воєнних становищ.

На Заході

БЕРЛІН 12. вересня (ТКБ) Урядово:

На північний схід від Bikschrote відперто наступні наступи під Арментер і над кавалом Ді Басе. На боєвишках розвинулися в мзюгих місцях протягом дня бої піхоти під сильною артилерійскою схроною на передполях наших становищ. Вечером важальний бій артилерії між французами, які в Арра і Перон йдуть в напрямі Камбре.

Англійські наступи, які смерком були звернені на відтинок каналу Matqion — Nanting і розбилися перед нашими становищами. Також між Елеттою і Есною гарматній бій став на силі під гечір. Діяльність піхоти тут обмежена до боїв в передполях. На південний схід від Fismes відперто французькі частинні наступи. Успішні стежні бої на льотаринських боєвишци і в Воїєллі.

Вечером: Між шляхами, що в Арра і Перон ведуть до Камбре розбилися нові англійські наступи. Між Мазою і Мозелею пішли французі і Американці наступом на Mihiel. Бої вступили.

Німечські війська далі відступають.

ЛОНДОН 12. вересня (Райтер-ТКБ) Американська армія і французько-американські сили вдарили вчора на широкім фронті на відтинок St. Mihiel. Німці відступають. Наступ успішно розвивається.

НОВИНКИ.

Львів 13. вересня 1918.

Історичні студії. З Києва довозять: На останніх засідань історичної секції Національного Товариства піднесено питання про потребу поширення студій над архівними документами до української історії. За останні студії звуувались, майже припинились. Як так ясно, о скільки важно для нормального розвитку українських історичних студій розробленне архівних джерел. Згадаймо про потребу вести далі виданне „Життя Марковича“, почате Науковим Товариством: оден том вийшов, другий почали друкувати перед війною, потім припанили. Між нас видання надзвичайно цікаве, бо надає нам на павський побут XVIII в., малюючи нам о різних боїв, політичного, економічного, культурного. Далі треба інтензивніше розробити студіювання архівних джерел, скласти і списки (наприклад в Києві велика і цінна збірка Лаваревського лишається досі без уваги). Для поширення цієї праці необхідно, діючи можливістю доволі приготувати до самостійної відповідальної архівної праці. Важно, щоб ініціатива в цьому відношенні до вибору тем і розроблення питань належала до наукових українських кол. Будемо сподіватись, що вв це буде звернено належну увагу і на потрібне пошпїєнне науковій архив-

З Тернопільського Бояна: Виділ Тернопільського Бояна скликає загальні загальні збори на день 21. вересня 1918 р. о 6 год. пополудни. Виділ при тій спосібности зазначає, що Тов. „Боян“ урядило Шваченківський концерт та приготувало новий концерт на початок жовтня. Утворено також музичну школу і організовано давний кружок театральний української молодіжи приймаючи його під свій наряд і свою фірму. За виділ Юліан Юзюк, секретар.

Дня 22 с. м. то є в неділю о 2 год. пополудни відбудеть ся віче повітов: в Луці коло Самбора. Справа дуже важна, тж чуї і будьмо і язїмся всі як одє в імє добра нашого народу. — За організацію політичну повіту судуцького о Богдан Теодозій Петрицький. 12

В неділю дня 15. вересня с.р. відіграє „Кружок амагоський“ з Підмихайловць в сали гімнастичній Української гімназії в Рогатині, під управою п. Клішевської арт. дрім. драму в пати діях Тсбилевича: „Безтаданя“. Початок о год. 7. вечером.

Кружок Українського Товариства Педагогічного ім. Бориса Грінченка у Львові прийме сейчас одну мужеску учительську сімю до хлопцкої школи, вул. Гордецька ч. 95 Річ. на платня 1.800 К. XXIII 1-2

Позір Калушини. Дня 23. вересня 1918 р. о год. 2. попол. відбудуться загальні збори Філії укр. краєв. Тов. охорони дітей і опіки над молодіжю в Калуші в домі Свистького Захисту. Дневний порядок: 1) Вибір голови Філії. 2) Справа сирітського захисту. 3) Голосення і інтервельції. 494 3-3

З української приватної гімназії в Калуші. Вписи до I і II ої класи української, приватної гімназії в Калуші розпочалися дня 2. вересня; наука дня 5. вересня. Нові, спізнені а оправдані вголошення угляднюються. Дирекція.

З українського приватного учительського семінара в Калуші. Вчєси на I. рік українського приватного учительського семінара в Калуші розпочалися і тривати муть до кінця вересня. З'олошення прийме дирекція української гімназії.

Виділ бурси ім. М. Шашкевича в Товмачі розписує конкурс на десять місць учеників гімназійальних і школи народної (III. і IV. кл.) на рік шк. 1918/19. Уклїєв принятя: 1) Місячна платня 70 К., кр.м. корго. 2) в натураліях місячно: 4 кг мукн, 1 кг товшу, 2 кг. коуз, 1 кг речу бульби, 4 бохонці хліба. — По близші інформації зголошуват ся в канцелярії д-ра Макута в Товмачі. 499 2-2

Субскрибуйте акції Українського Банку!

Український Банк* основуєть ся акційним капіталом трєх мільонів корон, розділєних на 7.500 акцій, кожда акція по 400 корон.

Головним завданєм „Українського Банку* є: 1) придбанє сєчасєсєму населєнню землі, лісів і пасовищ дорожєю парцельції більших земельних посїдлостий і взагалі піднесєне рільничого господарств, та 2) поширенє промислу у всіх його галузях, подвигненє господарсько-промислових підприємств та торговлі.

Акції „Українського Банку* приносять посїдачєви дохід у виді дивідєнди. Акції є корисною і безпєчною лєкцією капіталу; їх можна продати або дістати на їх засєгв позичку. Для кредитових товариств і заробковогосподарських стоварищєнь акції є дуже догідним способом лєкції резервових фондів.

Посїданє п'ятьох акцій „Українського Банку* дає посїдачєви голос на загальних зборах акціонарів (членів Банку). Акціонарі, що посїдають менше ніж п'ять акцій, можуть лучити ся між собою для установленя спільного повновласника до участі в загальних зборах акціонарів.

Хто хоче стати членом „Українського Банку*, нехай негайно перешле правильно вивопненє зголошенє і відпоману квоту, а се по 400 корон за акцію, а кромє того на безпосередню належитість по 4 кор. і на кошти конфєкції по 4 кор., разом протє за кожду акцію по 408 корон на адресу: Товариство взаємного кредиту „Дністер“ у Львові, ул. Руська ч. 20, вкладкова книжка ч. 11.200.

Повний проспект, зголошенє і почтові складанки висилають ся на жаданє. 1031

Комітет основателів „Українського Банку*.

„З вершка могутости в ніщо“ (СУМЕРК БОГА ВІЙНИ)

Величаву істо-
ричну драму з
наполеонських
часів висвітлює

НИНО
„КОПЕРНИК“
вул Коперника ч. 9.

Знамените до-
повнене про-
грами і
Чудова
музична
ілюстрація

Щоби не треба було продавати облігацій VIII. воєнної позички, які дістанете. Ви чи Ваша родина титулом забезпечення оди ноке українське Товариство „ЗІМНІЧІ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЖИТТІ І РЕНТИ „КАРПАТІЯ“ у Львові, вул. Руська ч. 18, зівело окремий рід обезпечення:

Обезпечення в VIII. воєнній позичці і в готівці.

Ви обезпечуєте собі 1.000 К. в облігаціях VIII. воєнної позички і 500 К. готівкою. Так можете обезпечити собі суму, яку самі хочете, все таким способом, що до кожного 1.000 К. в облігаціях VIII. воєнної позички є призначене обезпечення 500 К. в готівці.

Коли наступить випадок обезпечення, дістане Ви чи Ваша родина і облігації VIII. воєнної позички і готівку, — прим. 3.000 К. в облігаціях VIII. воєнної позички і 1.500 К. готівкою.

Готівку обернете на фізичні потреби, а від облігацій берете від держави 5% аристок, а якщо вона їх не виплатить і не вакужить до номінальної ціни.

Отже комбіноване обезпечення: VIII. воєнної позички і готівки є найкорисніше тому „КАРПАТІЯ“ особливо його подає нашому громадянству. XII. 8

Лист в Перемишани.

Дня 28. серпня 1918 р. в празник Успенія посвятила читальня „Просвіти“ на Більчу коло Перемишля свій прапор. Посвячення dokonав в імені преосвященного о. Йосифа о. мітраг Левичий, а істували о. Комарницький і о. Мациорак. Присутні були пос. д-р Загайкевич, директор гімназії Аліськевич, директор ліцея Ярма, надсвітник Дмоховський, проф. Сабат, організацію велич. репрезентував тов. Совгаз а комітет партійний тов. Жевнір.

З товариства були присутні Січ з Бушківч, Січ з Бикова — оба товариства з правом прапори.

По посвяченню відбулося вбизанне цвя хів до прапора, відтак відслонення таблиці на головній улиці села імена Тараса Шевченка.

В прагарию убраній триумфальній брамі, на котрій виділів портрет Тараса Шевченка, вигодосив в імені громади тов. Дорошак Дмитро премову, в котрій відіє заслуги нашого генія Тараса і значіня сего свята.

По промові і подякуванню присутних за участь, уставилися висше вмінені Січі і прочі гості в похід, котрий рушив улицю Тараса Шевченка, а обійшовши довкола села, вернув назад до брами триумфальної, де посол д-р Загайкевич в горячих словах промовив до вібраних, підносячи вагу і потребу народньої організації, народнього освідчення, бо тоді доперва український народ буде саміле і отверто упоминатися за свої права і що тоді доперва буде міг вибороти правдиву волю своєї ленці України.

По відспіванню піснї „Вже воскресла Україна“ розійшались присутні домія.

Вечером того дня відбувся в сали товариства концерт в честь Тараса Шевченка, устроєний кружком аматорських а відтак вечеринці в танцях на дохід товариства.

Село Більче вотрежи будається з просяння, прозирає, а милоде покоїлине працює над своєю освідомленієм, і хотів вероги українства лютують, ставаються всілякими силами знишити ідейну працю кількох свідомих Українців.

Найліпшим доказом їх кертливої роботи є те, що в тім селі заложена читальня „Просвіти“ два рази упала і аж во 9 тьох літах сего року можна було в трудом її відновити.

Тому причиною є неспівідомість більшости громади, котрі ще мни, во літах таких страждань і мук, не можуть презрїти на очі, розрізнити правду від неправди, слухаючи людей, котрі хитрили, замаскованими способами стараються зеднати старших гесподарів а найбільше раду громадську з начальником на чолі, тож не дивота, що люди старші нарікають на читальню, бо коли загрожується людям, що коли будуть ходити і своварати читальню, то д. к. старство все збїд в гареві рїс, зсе добу забере.

Люди ни о ніщї розвізють аргументи що длатого старство не признає людяи бідний ним повної раді жліба, муки, нїфги, цюкоу, що в сні відновила я читальня. Наркєс старшина громадська і нищї, що в читальні азбачи що чера се є розпуста в селі, але забули ті панове, якго вони поважали в жидівській коршмі на музику, як на тих забавках ніколи не обійшюся без розвітя голови, але тогді було все добре, бо жит прайшов, а вони зі своїм дорядником п. Козловським завсїгди мають ласкаве серце для жидів, бо навіть ходили в просьбою до магістрату в Перемишля, щоб відобрати рейон України, а надати жидизм і лишень можна завдчати розкази дного урядника в магістраті, що до того не прийшло. І так на кожнім кроці на кожнім пєтні праці ча то політїчїям, еконмічїям, чи просвітїям ставляє спілька польсько хрунівська перетона нездержуючись навіть від підлих доносів до ц. к. старства, що в читальні Rusini wyblerają się Polaków izołąć і на підставі сего жидизма перепровадила в ноці з 13. на 24. лютого 1918 р. слідство в селі.

Але перечисляюся пани з польсько хрунівської спілки думлють, що 1918 рік то такий сам як 1914 — 1915 р., де голозїлося що на Більчу нема верб на вільчанських громади, а самі з Москалячи провадили інтереса, приймали російьких офіцїрів, а як прийшли австрійські війська, то віразу зробилися „патріотами“ австрійськими.

Але уважїте, панове, що до часу збнок воду носить, що колись приїде кінець вашї нечеснїй роботї, що колись приїде час, що люди внищють з поміж себе тих галапасів, котрі виковалися і ховаються на їх кроми, а тоді доперва устануть в селі всілякі спори і ненависти на разї тільки коли ті пани не занехають своєї нечеснїй роботї, то ми доперва тоді вачнемо витягати плами з їх совісти, а не знаємо, чи їм буде се прїємно.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Прошу о подане адрес Панів:

Д-р Волод. Лисого в Тернополя, тепер Inf. R. № 80 та Миколу Коняка УСС. Зголошення на адресу: А. Павляк, роєте германіє, Львів, головна почта. 518 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

П-шуую учителя до 3 учеників в III. кл. гімн. на цілий рік аа село. — Зголошення: Теодер Людєвич д к Лисичий, и Вістома. 503

Панна віт 2), вїсток 6.030 К, пошукує мушана до 15 літ и ватримовильних цілків. Листи на адресу: Ангєлі Кундасїна, дїчка Теодора в Круковичах. 506

П-шуую учительня дєт паничїи, сєчас, на рік ш дїлків 915 19 до науки (VII кл.). Пожаданїи в зналь фортепїану, до дїня п члїків. Рефїктууючі авлїть подати усїля на адресу: о. Омєлян Дїавидовч, Тартаїя, п. и. в мїсци повіт Сокаля. 516 1-5

Паничка, студентка університату пошукує від 1-го ш дїлків умеба ованїї конїата в електричним сїтлом, узїявкє, лавовї лухїи, евангуально и опалом на зиму і харчєм пєтї авлїтїєтї в рїд нї. — Л селї вголошеня до Азімієстрації „Дїла“ під „Турчина“. 517 1-3

Безплатний курс науки малюваня, модельованя рисунків і точїня на колєсі для хлопців і дївчат. Курсїтї по скїнченїї науці будуть принятї до фабрики кафлів і майолїки. — Зголошуватїсь можна щоденно від 12—2 г. у п. Михайла Лукїяновича, вул. Потоцького ч. 53. (Фабрика). 513 1-4

ІНСТРУКТОРА(РКИ)

на цілий рік до науки 2 дїтей, а се в I. класї гімн. і IV. народної — пошукується сєчас на село. Успїля після умови. — Зголошення на адресу: М. Когїсова, Пєділці п. п. Погірці ад Рудки. 515

Прийму хлопця до шевської науки — Йосиф Качмарський — Львів, Льва Сапїги ч. 57. 510а 2-3

Пошукую шевського робїтника — Йосиф Качмарський — Львів, Льва Сапїги ч. 57. 5116 2-3

„Українська Каса“ старшиною лор. в Золочеві пошукує платного директора. Прсада до обїята сєчас, платя після умови. Зголошення на адресу: Д-р Ваньо адвокат в Золочеві. 501 2-3

Куплю футро до подорожи
Д-р Янович — Станиславів. 498 2-3

„МОЛИТВА“

вірш БОГДАНА ШАЩЕНКА вже вийшов з друку та продаеться в українських книгарнях. 493 2-2

М. ТОПОЛЬНИЦЬКА
САЛЬОН МОД — Львів, вул. Коперника 1, 493 (над вулицю Миколша) одержала 4-16
ЗИМОВІ КАПЕЛЮХИ
Капелюхи приймає до переробленя. З мольєта а проміцїї приймає і скоро виконкує.

СПІВАНІК УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

В оправі: Осладення в красках, 128 стор., 83 піснї а нотами на один голос, 68 образків. Прегарія кїлїка. Цїна 5 вор. — Жадати за послїжкатою: Zentral-Verlag der ukrainischen Legion, Wien VIII., Landsergasse 20. — 8 воли треба слата К 570 вперше VIII. 30-34

БЛИСКАВИЦЯ

хемїчна пральня і фарбарня
принимас до барвленя і хемїчного чищеня вського рода гардеробу. Рівнож забарлює вського рода полотна.
Фабрика і бюро принимани
314 7-8 Станиславів, Седельмаєрївська 47.

МАШИНИ ДО ШИТЯ

найлучших системів найкорисїйше можна набути у фірми
АЛЕКСАНДЕР МАЛІМОН
склад машин до шитя
Львів, вул. Валова ч. 11А.
Варстат репаріційний. XII. 8-11

Двох хлопців до посилки

приймає Друкарня „Дїла“. — Відомїя в Канцелярії Друкарні, — Львів, Ринок ч. 10. II. пов. від 8—12 год. перед пол. і від 2-4 по полудни.

Передплата на Україні

Річне	56 карбованців
Піврічне	28 "
Чвертьрічне	15 "
Шіомічно	5 "
Поєдиненє чїсло 40 шарїв.	